

ELS DESGRACIATS

Martí Gallen i Iván Morales, Març 2012

Equip Artístic

Direcció: Iván Morales
Equip de direcció: Martí Gallen i Lali Àlvarez
Escenografia: Marta Bazaco
Disseny de llums: Pau Mirabet
Disseny de so: Andrea Ainsa
Música en directe: Óscar Blanco
Música: Óscar Blanco i Martí Gallen
Assessorament de clown: Cristi Garbo
Producció: Ingride Santos
Assistent: Xavi Sáez

Agraïments: Anna Alarcón, Montse Colomé, Jango Edwards, Rubén Lardín, Carles Mallol, Margarida Trosdegíngol.

Una producció de la Companyia Prismaata i La Family

Espectacle estrenat el 23 de maig del 2012 a la Sala Atrium.

Repartiment

JACK	Jordi Vilches
BAPTISTE	Bruno Bergonzini
L'ESTRANGER	Óscar Blanco

vosaltres no rèieu. Crec que ja no hi éreu. No. M'agrada estar bé. M'agrada sentir-me acompanyat. (pausa) Sempre he fet qualsevol cosa. Abans no, quan estava entre vosaltres no tenia gaire sentit de l'humor. Somiava molt. Però no reia, no reia molt, jo. (pausa) Sóc un home fort. Aquesta feina és dura. Porto les ferides aquí. (pausa) El tenia els meus braços. Hauria fet el que fos. (pausa) Riures. Crec recordar que jo també reia.

Afora, amb la pluja: Un tro esgarrifant.

De cop, sona un despertador amb un RING insuportable.

BAPTISTE:- Jack! (pausa) Jack! (pausa) Jack!

En JACK s'apropa a en BAPTISTE, que jau al terra estirat icobert de mantes, i deixa l'espelma al seu costat. El despertador no deixa de sonar.

BAPTISTE:- És viva! (pausa llarga) Prou! Pots fer el favor de deturar aquella màquina folrada amb la pell escamada i putrefacta del mateix Satanàs, príncep de les Tenebres i àngel caigut per la seva ceballota rebel·lió?

En JACK encén, pausadament, un seguit d'espelmes col·locades arreu de l'espai. Una d'elles la col·locarà al costat del despertador que segueix sonant.

BAPTISTE:- Cada ombra em retorna a la veritat de la seva carn. /I la solitud em fa decrepit / En la mancança del seu cos. / Ella. Balla. (bruscament agressiu) Pels claus que escorxaven els estigmes en les mans i els peus del nostre incommensurablement bondados i generós Salvador, vols fer el favor d'apagar aquesta encarnació perforadora del Mal, maleïda aborció estrafeta d'una hiena? (pausa) Ella és més a prop nostre del què ens pensem. És viva. Hi havia un seguit de petjades damunt la lluna. Lluna. He tingut un somni. (de nou, evocador) Si hi ha lluna / (no

sempre hi ha lluna)
- Ella és aprop nostre. "On a marché sur la lune". No. No caminàvem damunt la lluna. Flotàvem. L'elefant també hi era. ¿Vols fer el favor de destruir definitivament aquest malson de femelles i cargols que anihila els somnis? Dins del somni, ella calava foc a la meva ànima, una altra vegada. (pausa llarga)
Svetlana.

JACK: - Tinc una paraula nova. (pausa)
Desplaer.

BAPTISTE:- "Tinc una paraula nova", quina manera més horrible, presumptuosa, de començar. "Tinc una paraula nova: Desplaer", com si fóssim intel·lectuals o personatges fruit d'una ment diàfana i estructurada. Si vols que res surti bé has de tensar tu mateix el cuir dels teus tendons. (s'aixeca amb moltes dificultats) El fill bastard nascut de la còpula entre un tumor cancerigen i una rata infectada de pesta seria més útil a la humanitat i aportaria més bellesa al món que la teva ombra grotesca i deficient, petit connard.

BAPTISTE, dempeus, finalment, comença a caminar cap el despertador. Es troba molt a prop d'ell, però les cames d'en BAPTISTE tremolen i li costa molt d'esforç avançar. JACK segueix, al seu ritme, encenent espelmes. La tempesta, allà fora, creix en intensitat.

Finalment, BAPTISTE arriba al despertador. El mira amb odi. Les cames d'en BAPTISTE deixen de tremolar, poc a poc. BAPTISTE agafa un bastó que té just al costat, amb dificultat. Un cop el té a la mà l'aixeca fent un gran esforç, fins que, després de patir cada petit moviment, el té alçat llest per fer un cop fort al despertador, que no deixa de sonar.

Abans que en BAPTISTE pugui destrossar el despertador, en JACK s'apropa, posa una cadira darrera BAPTISTE, agafa el despertador i surt del teatre amb ell. El so insuportable del despertador també s'allunya fins que es fa imperceptible.

BAPTISTE ha quedat sol a l'escenari. Aixeca la mirada i mira a la

platea.

BAPTISTE *mira cada seient de la platea i olora. Intenta copsar l'olor d'allò que hi ha entre els seients del públic fins que, esgotat per l'esforç, cau i s'asseu a la cadira. Just en aquell moment, JACK torna a entrar, mullat per la pluja.*

BAPTISTE: - Tinc fred.

JACK: *(agafant una jaqueta d'un munt de roba i posant-la sobre BAPTISTE)* - Com més brut el cuiner, més gran l'anus.

BAPTISTE: - "On a marché sur la lune".
(agafa la mà d'en JACK) Ets un home càlid.

JACK: - La vestidura fa la figuera.

BAPTISTE: - Ets un bon home. Ets un home amb principis. *(deixa anar la mà d'en JACK)* Escolta, amic meu, l'Svetlana ballava. Flotava. *(pausa)* És molt a prop nostre.

JACK *apareix darrera en BAPTISTE amb una pica ronyosa, amb aigua. Comença a rentar-li la cara a en BAPTISTE.*

BAPTISTE: - Els somnis tenen aquestes coses, ens parlen de les ombres que volen per l'aire i que els nostres ulls no tenen prou força per veure. Només hem de saber escoltar els somnis. Si sabem escoltar els somnis deixarem de patir, estimat Jack. Volem deixar de patir, oi, Jack? En el fons és l'única cosa que volem.

JACK: - Qui no mira enrere cau endavant. *(i treu una pinta potser massa gran, amb la que comença a pentinar a en BAPTISTE)*

BAPTISTE: - El somni m'ho ha dit amb total claredat: L'Svetlana és més a prop del que ens pensem. *(pausa llarga)* Sí. *(pausa)* Era

molt jove, és veritat, havia de veure món i havia d'entendre moltes coses, però sempre ho vas dir, sempre ho vas dir, i jo també ho deia, ho he dit sempre, sempre ho he dit, sempre ho he dit, sempre he dit que l'Svetlana tornaria. (pausa) Sempre ho he dit, oi?

JACK: - Qui té bon melic, té bon amic. (*i treu una navalla de barber amb què comença a afaitar en BAPTISTE*)

BAPTISTE: - El somni m'ho ha dit clarament. (pausa) La sento ben a prop. (pausa) La sento tan a prop com sento la pluja.

JACK: (*mentre afaita a en BAPTISTE*)- Doncs jo li he estat donant voltes al tema dels mocs.

BAPTISTE: - (pausa) Pardon.

JACK: - El tema dels mocs. Snot. Ningú ho ha pensat mai, i mira que n'és de senzill, i ens passa a tots. A tu no et passa, a vosaltres no us passa, però per a mi, pels qui són com jo, el tema dels mocs és molt important, és un problema al que tard o d'hora la gent com jo, els que fem la meva feina, ens hi hem d'enfrontar. (pausa) Els mocs cauen, i en un ambient humit, en un microcosmos concret en el qual el nas no té espai suficient com per transpirar, el tema dels mocs acaba esdevenint inevitable perquè han de sortir, són líquids, són tous, es desenganxen de les parets del nas i surten, però no tenen per on escapar-se, així que es queden allà, ben bé sota els forats del nas, fent bossa, i arriba un moment en què el nivell de mocs és prou alt com perquè, per tal de seguir respirant hagis de triar entre la opció a) que consisteix en tornar-los a entrar pels forats del nas d'on han volgut escapar, o b) que surtin per la petita escletxa que puguin trobar. (JACK ha acabat d'afaitar la barba d'en BAPTISTE i ara li comença a afaitar la nuca) I cap de les dues solucions és aconsellable. I mai ningú no ha

trobat una altre solució. (pausa) Mai.
(pausa) Mai ningú no ha trobat una altra
solució pel tema dels mocs. (pausa) De debò
que a un home se'l pot mesurar per com de
rasurat té el clatell.

BAPTISTE: - (aixeca el cap) Tinc gana.

*JACK acaba d'afaitar a en BAPTISTE. S'emporta el seu material.
Sembla que la pluja ha amainat.*

BAPTISTE: - Jack, tinc gana.

JACK: - Hauré de sortir allà fora. (pausa)
Així doncs, que dius que has somiat que
l'Svetlana és aprop?

*D'una muntanya de brossa en JACK treu un pal bastant llarg i prim.
També treu un mocador brut i gran. Posa el pal i el mocador al
terra.*

La pluja sembla que comença a amainar.

BAPTISTE: - (pausa) És més aprop nostre del que ens
pensem.

JACK: - Tens tota la raó del món quan dius
allò que cal saber parar l'orella als
somis, o alguna cosa així, sí, senyor. (i
posa la navalla d'afeitar sobre el mocador)

BAPTISTE: - (s'aixeca com pot i agafa el
bastó, busca amb la mirada per entre la
platea) I tant que la tinc. (pausa) Dins del
meu somni, l'horitzó era tan llunyà que les
esferes dels meus ulls podien escampar la
boira i no retornar a les seves conques fins
al cap d'uns mesos.

JACK: - I és veritat, sí, sí, sí, sí, que jo
et vaig dir que ella tornaria. Si que t'ho
vaig dir, oi? (i treu d'un altre cúmul de

brossa un joc de daus que posa també sobre el mocador)

BAPTISTE: - Potser sí, potser no. Però dins del meu somni érem capaços de recórrer la lluna sencera, flotant, gambada a gambada. *(s'atura en un lloc concret davant de la platea, el mateix lloc on el JACK mirava durant el seu monòleg inicial, i torna a olorar, com si ensumés alguna cosa estranya, però aviat torna al seu discurs)* I em sentia fort, Jack, em sentia curull de foc una altra vegada, perquè jo no sempre m'he sentit així. Crec. L'Svetlana era de nou amb nosaltres i l'aire fresc prenyava de vida els porus de la meva pell, em sentia fèrtil com un jardí feréstec, la lluna em posseïa i jo posseïa l'ànima de l'Svetlana que banyava el seu cos de llet en la fosca nit, omplint-la de llum. Al final de l'horitzó, un fil blau, molt fi. El mar. Hi havia mar al final de l'horitzó dins del meu somni! Il y a d'eau sur la lune.

JACK: - *(després de buscar infructuosament entre diverses muntanyes de brossa, ha trobat un llibre que podria ser una Bíblia o no ser-ho)* L'Svetlana sabia on era el mar? *(JACK afegeix el llibre als objectes que guarda sobre el mocador)*

BAPTISTE: - L'Svetlana sabia on residia la vida i ens hi portava. *(pausa)* I tan sols la promesa d'aigua pura tornava a donar-me energies i em sentia flotar, Jack, jo ja no pesava tant com un cadàver sostingut pels fils d'un titellaire, com peso ara, sinó que flotava, i no tenia davant meu aquesta platea buida, erma, infestada de seients empolsinats, orfes, desordenats i habitats per muntanyes de brossa apilonada i bruta com els grans que es formulen en el front d'un adolescent mal nodrit, sinó quilòmetres i quilòmetres de terra buida en forma de formatge gruyère per devorar juntament amb ella, la meva condemna i la meva llibertat, la noia dels turmells de plata, la dolça Svetlana.

JACK: - (*troba unes espelmes i uns mistos*)
Tu ets un artista. (*pausa*) Tu ets en
Baptiste. (*col·loca els mistos i les*
espelmes al mocador i comença a lligar-ho
tot fent una bossa)

BAPTISTE: Jo sóc en Baptiste. (*pausa*) I en
Baptiste ha somniat amb l'Svetlana cada
segon de la seva vigília des que ella se'n
va anar. Però mai no l'he sentida tan a prop
com la sento ara. (*pausa*) Fa una olor
estranya aquesta bossa concreta d'aquí
(*assenyala entre la platea*), no creus?

Llunyà, sentim un tro.

JACK: - (*mentre lliga la bossa al pal amb un*
nus) Hem de preparar bé el número. (*i*
s'aixeca d'un salt i corre cap a en
BAPTISTE)

BAPTISTE: - Cops i llibres.

JACK: (*li treu capes de roba a en BAPTISTE i*
l'allunya de la platea) - Pensa-ho per un
moment, admirat Baptiste, si el teu somni és
encertat, i estic convençut que ho és i
només Déu nostre Senyor -

BAPTISTE: - Amen.

JACK: - ens ho podria negar, si quan el teu
somni et diu que l'Svetlana, l'Svetlana!,
quin pastís de dona!, si quan el teu somni
et diu que l'Svetlana és a prop, no
t'enganya i sé, amic del meu cor, que a tu
no t'enganya ni un somni, si l'Svetlana és
allà fora, ella és una dona llesta, ella
sempre ha sabut, para atenció, ella sempre
ha sabut sobreviure i sabrà sobreviure
allà fora, ara també, i llavors segur que trobarà
un cartell, (*agafa uns quants cartells de*
circ d'una muntanya de cartells de circ
amuntegats), segur que trobarà un dels
centenars de cartells que he anat enganxant,
ho saps, oi?, recordes que ho he fet?, ella

trobarà un d'aquests cartells, perquè he empaperat vint kilòmetres North, West, East and South, he empaperat jo sol, ho saps, oi?, estimat Baptiste, he empaperat jo sol amb aquestes mans vint kilòmetres de cartells allà fora. (pausa) I segur que l'Svetlana trobarà un d'aquests cartells, (pausa) mirarà un d'aquests cartells (pausa) i sentirà el que tu has sentit amb aquest somni tan dolç i que saps descriure amb una poesia que tu ja saps que jo sóc més aviat totxo i no entenc les teves belles paraules, però que m'arriben igualment, venerat Baptiste, (pausa) i apareixerà. (pausa) L'Svetlana apareixerà. (i s'apropa a la ràdio) I hem d'estar preparats perquè, quan arribi l'Svetlana, que tots estimàvem l'Svetlana, tu més que ningú, sí, jo ho sé, ella ho sabia, tots ho sabíem, però tots estimaven l'Svetlana, (JACK encén la ràdio i aquesta escup el brut soroll recognoscible de la falta d'emissores, batibull cacofònic que se suma al so de la pluja, que sembla amainar. En JACK busca amb dedicació entre les ones, donant-li voltes al dial mentre parla) quan arribi, o si la trobo jo quan surti, (deixa de buscar per un moment) perquè hauré de sortir, vanagloriat Baptiste, hauré de sortir allà fora. (pausa) Tant s'hi val, tant si la trobo com si és ella la que ens troba aquí, l'Svetlana, aquí, no perdís el fil, aquí, (torna a ocupar-se en buscar al dial de la ràdio, infructuosament) en aquest teatre ruïnós, pollós i pudent, quan l'Svetlana torni aquí i torni amb nosaltres, (busca al dial cada cop amb més ànsia) hem d'estar preparats perquè no vulgui tornar a marxar, no creus?

Just en aquell moment, en JACK troba una emissora on emeten música:

Sona "Diga diga doo", de The Mills Brothers.

JACK: (somrient)- Tres, dos, un i... (i s'aixeca d'un salt)

En JACK i en BAPTISTE comencen a fer un petit ball, simple que té més aviat el propòsit d'estirar el cos que el de buscar moviments

bells a través de la dansa. És obvi que la psicomotricitat i la flexibilitat d'en BAPTISTE són escasses. I en JACK l'anima a que posi a to el seu cos de la millor manera que pugui. Mentre "ballen", en JACK continua parlant amb en BAPTISTE.

JACK: - I com ens ho farem per tal que no torni a anar-se'n? Estira els malucs. Més. Com aconsegueixes que algú no t'abandoni? Què és el que hem fet tota la vida? Quina és la nostra feina? Així, molt bé, per l'altre costat. La nostra feina és vendre somnis. (pausa) Simple. (pausa) Més a baix. (pausa) I hem estat uns mestres venent somnis. Hem vist món. Hem viatjat. Més amunt. Jo no sé si te'n recordes, però hem tingut una vida plena gràcies al nostre talent com a venedors de somnis. Els somnis es paguen cars. No sé jo si tu d'això te'n recordes, però teníem tants diners que havíem de deixar-ne uns quants a casa perquè ens pesaven massa les butxaques. I ho seguim fent. Cada persona que entra per aquesta porta amb l'objectiu de veure el nostre show es mor de riure. Cada persona. Això no ho podem oblidar. Fins i tot el més matusser del matussers que venen d'allà fora es desarmen amb nosaltres. És veritat això que dius que els somnis parlen de les ombres. M'agrada això que has dit que els somnis ens ajuden a deixar de patir. (pausa) Així, Baptiste, així. (pausa) Hem de construir un somni tan bonic que l'Svetlana no vulgui marxar mai, hem de fer un somni tan bonic que l'Svetlana, "Oh, Svetlana!" Quina dolçor de dona!, hem de fer que l'Svetlana només vulgui somiar amb nosaltres. Així, una miqueta més, una miqueta més. El número el tenim una mica penjim-penjam, tu saps que jo parlo clar, perquè cada vegada el fem menys, ara venen molts menys que abans, és cert que ens han abandonat i que ja no hi ha cultura allà fora i els pocs simis que queden s'han oblidat de somiar, amunt, el cap ben amunt, cada vegada ho fem menys i és per això que hem de practicar-lo perquè quan ella torni, així amb el coll, es rigui de tal manera, Baptista, rigui tant fort, per a això serveix el riure, Baptiste, per això Déu Totpoderós ens donà el riure, si ella riu amb nosaltres, no ens tornarà a abandonar. (pausa) El riure fa que siguin més tendres.

(pausa) Hem de preparar bé el número.

BAPTISTE, que ha sofert insuportablement cada moviment ed la coreografia, cau rendit sobre la cadira. Les cames li tremolen altre cop.

La ràdio continua sonant. La pluja torna a créixer en intensitat, amb un crescendo imperceptible.

BAPTISTE: - Jack, tinc molta gana.

En JACK mira a en BAPTISTE. Camina cap a la ràdio i l'apaga.

En BAPTISTE aixeca la mirada i torna a mirar la platea, aquell lloc que no li fa bona olor, les cames continuen tremolant-li.

JACK: - Sortiré allà fora. (agafa el pal amb la bossa penjant, en forma de sarró)
Cadascú ha de fer la seva feina.

BAPTISTE: - Ets un home simple, Jack, però tens un gran cor.

JACK: - No facis cap esforç mentre jo sigui fora. Serà poc temps. Quan torni ens posem amb el número. (i es dirigeix cap a la sortida)

Abans de sortir, en JACK es detura i mira la sortida. Mira allà fora.

Pausa llarga.

BAPTISTE: - L'Svetlana era forta, oi?
(pausa) Sempre ha sabut sobreviure, oi?

JACK: - Qui dia passa, dany empeny.

En JACK torna a caminar cap a la sortida, però es deté quan

descobreix que en BAPTISTE torna a aixecar-se, tot i el tremolor de les seves cames, i es dirigeix cap a la platea.

JACK: - Saps què faria que ella no se'n tornés a anar mai més? *(deixa el sarró al terra i corre cap a un munt de brossa)* Ja ho tinc, no entenc com a aquest cap de suro que tinc no se li havia acudit abans. No et moguis.

En JACK treu una guitarra platejada d'entremig del munt de brossa i somriu.

JACK: - Mira que n'arribeu a ser d'espavilats els que sabeu tocar un instrument. La de calcetes molles que deveu haver aconseguit amb el piticlín piticlín, la de cigronets del mont de Venus que feu alçar com si fossin espigues d'or només de rascar les cordes, ¿eh?, *(porta la guitarra cap a en BAPTISTE)* no, no, si ja sé perfectament que amb l'Svetlana era diferent, l'Svetlana era una altra cosa, "Oh Svetlana, no ploris més per mi", quina dolçor de dona *(li acosta la guitarra a en BAPTISTE)*, però com queia rendida als teus peus quan et sentia tocar.

BAPTISTE: *(agafant la guitarra)* - A les nits ballava a les mil meravelles al so de la dolça melodia que jo pinçava amb la guitarra mentre ella m'omplia de petons insuflant les flames del meu foc.

JACK: - Bravo. Bravo. *(pausa)* Bravo. *(es dirigeix cap a la platea)* Ho acabo de veure. Hem de fer un número nou. Ens servirà com a entremès. No, deixa'm que t'ho expliqui. Abans dels riures, la música. Això encara estava més a l'ésser humà. Un número en què tu demostris el teu talent com a músic, un talent desconegut, Oh, quan l'Svetlana et vegi tocar, no es podrà contenir d'estar entre els teus braços, la música, entre totes les arts, és la més, la que més, la més algo, però és la que més, *(puja les escales de la platea en direcció cap a l'última fila)*, un número musical on tu

toquis la guitarra, cal practicar, (aparta un munt d'escombraries d'un seient i s'asseu en un lloc allunyat d'on en BAPTISTA mirava) s'ha de practicar molt, asseu-te, Baptiste, vinga, anem a començar a veure com ho creem, com muntem tot això, no?, com muntem aquest número nou, sí, sí, allà, amb la guitarra.
(pausa) Toca.

La pluja continua augmentant d'intensitat, imperceptiblement. No hi ha trons.

En BAPTISTE acosta mica en mica les seves mans a les cordes de la guitarra.

En BAPTISTE aixeca la vista i mira a en JACK.

JACK: - Serà un èxit. (pausa) De debò.
(pausa llarga) Toca.

En BAPTISTE torna a acostar les seves mans a les cordes.

Els dits li tremolen.

JACK: - Pensa en l'Svetlana.

Els dits d'en BAPTISTE arriben a les cordes.

En BAPTISTE amb prou feina pot prémer les cordes amb força.

JACK: - Només cal assajar. (pausa) Assajar i practicar.

Quant més s'esforça en BAPTISTE...

...més patètic esdevé.

JACK: Toca. (pausa llarga) Tu ets en Baptiste.

BAPTISTE *ha deixat de tocar la guitarra.*

BAPTISTE: - (*s'aixeca*) Maleït aficionat, aprenent d'apuntador, miser estrofolari, mindundi envanit, tens la mateixa potestat per dirigir-me tu a mi que la que té el tros pudent de tifa resseca per poder tractar amb l'amo de la bota en la sola de la qual s'ha quedat penjant. (*deixa la guitarra al centre de l'escenari*) "Toca", em diu, així, sense més ni menys, com si aquesta fos manera de motivar un professional que ha demostrat poder arribar als confins més remots de l'univers de les emocions més desconegudes per el qual mai cap altre ésser humà ha estat capaç de submergir la seva ànima. Sé perfectament què pretens. Veig el que estàs fent. Intentes distreure'm, quan tothom sap que la cultura és una resistència a la distracció precisament, i jo aquí represento la cultura i l'elevació suprema de l'art en comunió i catarsi amb el públic. Si no hi ha públic, ¿perquè dimonis he de tocar jo? (*pausa*) Eh? (*pausa*) Per a tu? (*pausa*) Tu no ets el públic. (*pausa*) El públic és un Déu suprem a qui cal retre homenatge i respectar per damunt de totes les coses, i tu ni tan sols tens el nivell per arribar, encara que sigui saltant, a l'altura de l'espectador de vaudeville més nap buf i mentalment deformat. (*pausa*) I jo sóc un heroi. (*pausa*) Sóc en Baptiste. (*pausa*) Sóc l'heroi d'aquesta història i faré el que he de fer, perquè és cert que cadascú ha de fer la seva feina. (*agafa el seu bastó i camina cap al sarró*) Jo no sóc un personatge de teatre intel·lectual, d'aquelles obretes pedants en les què parlen i parlen i reflexionen però no fan res, entreteniments inofensius que només serveixen per documentar els porblemes intestinals de semihomes vanitosos i grotescs com tu, jo sóc un home, i tothom sap que l'home únicament esdevé transcendent, actuant en el risc i en el fracàs. (*Agafa el sarró i el carrega a l'esquena*) Jo tinc por (*pausa*) de sortir allà fora (*pausa*) com tu. (*pausa*) Però sortiré perquè tinc coses millors a fer que practicar un irrellevant, patètic i innecessari número de pallasos. (*pausa*) He de trobar el meu amor.

BAPTISTE mira direcció cap a la sortida.

Fa una pausa abans de començar a caminar, com si de sobte no ho tingués tan clar.

BAPTISTE, finalment trenca la pausa i camina cap a la sortida.

De sobte, en BAPTISTE torna a aturar-se.

BAPTISTE: - Si, quan finalment la trobi, ella decideix venir aquí, més et val tenir tot això una mica més arreglat i més net, esperpèntic carallot, prostitut amb blennorràgia, eunuc estèril, sobretot aquella part d'aquí, ja saps, la que cada vegada fa més mala olor.

JACK: - Tinc una mandonguilla.

BAPTISTE: - Pardon?

JACK: - El tema de la memòria. *(i baixa les escales)* Ja saps com és el tema de la memòria. I més amb un cap de sabatot com el meu. Però acabo de recordar que tinc una mandonguilla. *(pausa)* Meatball.

BAPTISTE: - ¿Tens una mandonguilla?

JACK: *(caminando hacia un montón de basura)*
- De cop i volta m'ha vingut, com a tu el somni, de cop i volta m'ha vingut la imatge que ens queda una mandonguilla en el rebost del menjar de reserva. *(treu un pot de la muntanya d'escombraries).*

BAPTISTE: - Però si ja ens havíem acabat el menjar de reserva.

JACK: *(del pot en treu un altre més petit)* - Aquest és el menjar de reserva de reserva.

BAPTISTE: - Però si ja ens havíem acabat el menjar de reserva de reserva.

JACK: *(del pot més petit en treu un altre encara més petit)* - Aquest és el menjar de reserva de reserva de reserva.

BAPTISTE: - Però si també ens havíem acabat el menjar de reserva de reserva de reserva.

JACK: *(del pot que encara és més petit, en treu una mandonguilla)* - Al pot petit hi ha la bona mandonguilla.

BAPTISTE *s'abraona sobre la mandonguilla. En JACK li aparta la mà.*

JACK: - Amb el menjar no s'hi juga.

JACK treu la seva navalla.

JACK: - Més val una mandonguilla a la porta que un parent a Mallorca.

BAPTISTE: - Ets un home molt generós, Jack.

JACK: - A la taula d'en Jack, qui no hi és no menja mandonguilla.

JACK talla, amb la parsimònia d'un cirurgià, la mandonguilla en dues parts exactament iguals. Si hi hagués un tros més gran que l'altre, aquest seria per en BAPTISTE.

En JACK i en BAPTISTE miren la mandonguilla. Seguidament, es miren l'un a l'altre.

BAPTISTE: *(a la vegada)* - Bon apetit.

JACK *(a la vegada)* - Enjoy your meal.

JACK y BAPTISTE comencen a menjar en silenci.

Fora, hi continua plovent, però el que ara mateix ha guanyat intensitat és el so del vent.

En JACK i en BAPTISTE assaboreixen cada minúscul tros que es fiquen a la boca. En algun moment es miren satisfets.

JACK: - El meu pare era un bon home.

Pausa llarga.

Segueixen menjant.

BAPTISTE: - El meu pare no era un home de veritat.

Pausa llarga.

Segueixen menjant.

JACK: - Era perruquer militar.

BAPTISTE: - Era un gran, famós, prestigiós, estimat, admirat, venerat, vanagloriat, actor de les paraules.

JACK: - "Clatells pelats" - sempre em deia. "El clatells ben pelats".

BAPTISTE: - Quan penso en ell, excepcionalment, sento als pèls del nas un ressò de fusta de roure martinenc i s'alcen, davant meu, dues peixeres d'aigua cristal·lina i bruta, amb peixos vermells, inflats.

JACK: "A un home se'l pot mesurar per com de rasurat té el clatell."

BAPTISTE: - Quan penso en ell, excepcionalment, escolto l'olor estancada del llot negre que s'aferra amb les dents apretades als seus pulmons; i em sembla que tinc por.

JACK: - Ell, en canvi, mai tenia el clatell rasurat del tot.

BAPTISTE: - Veig, borrosa, la platea acariciant-lo amb aplaudiments.

JACK: Sempre tenia uns quants borrhissols que li brotaven com si fossin males herbes salvatges.

BAPTISTE: Amb llàgrimes.

JACK: Era un bon atleta. Boxejava.

BAPTISTE: El meu pare es beu les llàgrimes de la platea i s'embafa i té més i més set, perquè tot el món sap que les llàgrimes són com l'aigua del mar, que fan venir més set a qui les beu, i suposo que és per això que apostaria els dos àtoms de vida que em queden a què el meu pare, sempre que tornava a casa, desprenia una pudor sufocant de vi ranci.

JACK: - No. Com a esportista era un nyap, un boxejador horrorós. Però els seus contrincants sempre es deixaven guanyar perquè els queia molt simpàtic. I perquè el meu pare sabia que era un nyap i tampoc no s'arriscava massa l'home.

BAPTISTE: - Damunt de l'escenari, el gran actor de paraula se sostenia sobre dos troncs fermes, gruixuts, salvatges.

JACK: - Un bon home.

BAPTISTE: A casa, sobre dues agulles socarrimades.

JACK: El millor perruquer de tot l'exèrcit.

BAPTISTE: - Cops i llibres.

JACK: Sabia tot allò que cal saber d'un home tan sols de mirar-li la nuca.

BAPTISTE: D'això si que me'n recordo.

JACK: Quan jo tornava de l'escola, la primera cosa que feia el meu pare era palpar-me el crani i sabia si m'havia portat bé o malament i si havia de castigar-me. Juro que no sé com ho feia, però sempre l'encertava.

BAPTISTE: - Teníem un veí, crec...

JACK: - Era ràpid.

BAPTISTE: No ho sé - teníem un veí que també tenia llot negre als pulmons.

JACK: Era un perruquer molt ràpid.

BAPTISTE: - Els llibres, encadenats amb cuir.

JACK: Era capaç de pelar els cranis de mig centenar de reclutes abans del primer mos de l'esmorzar. I ni una sola gota de sang. Mai no feria a ningú. I tampoc era perquè fos un bon perruquer, que ho era, i molt... Senzillament que el meu pare era molt bona persona. S'amagava perquè ningú no el veiés i es posava a plorar com un nen si, sense voler, desafinava amb les tisoires i, com a conseqüència del frec a frec amb la pell, obria un ferida que deixés brotar la meitat de mitja gota de sang. Per això li agradava tant beure, perquè era un home molt sensible.

BAPTISTE: - Un veí, crec que teníem...

JACK: - Com que plorava molt, havia de beure molt.

BAPTISTE: Un veí que també tenia dues peixeres, tèrboles, en el seu cas.

JACK: - I abans de beure aigua, perquè el meu pare era bo, però no era tonto, doncs preferia beure vi.

BAPTISTE: El veí també acariciava el meu pare, però ho feia a cops. Els dos bevien vi ranci junts i, un dia aquest veí, si és que va arribar a existir alguna vegada, va marcar els artells dels seus punys de ferro ardent sobre les costelles de cendra del meu pare. (pausa) Lògicament, per tal de venjar-se dels cops del veí, el meu pare va tornar a casa a pegar-me.

JACK: - Quan arribava a la nit a casa estava tot vermell -

BAPTISTE: - Una i una altra vegada.

JACK: - suava raïm i deixava anar un camí

de pèls curts i petits, com formiguetes en fila índia.

BAPTISTE: - On era la meva mare?

JACK: - Ens tocava a tots el crani, crec recordar que érem sis germans, però només em castigava a mi.

BAPTISTE: Jo no sé si mai vaig arribar a conèixer la música de la meva mare.

JACK: - Segurament, jo era el més petit.

BAPTISTE: - Els llibres, empatxats de pàgines.

JACK: - Ara bé, i d'això si que me'n recordo -

BAPTISTE: - El meu pare ja m'havia pegat altres vegades -

JACK: - a la nit, quan tots els altres estaven dormien -

BAPTISTE: - crec que era, de fet, una ancestral tradició familiar, i sempre és important fer un esforç en pro de mantenir les tradicions.

JACK: - s'asseia al costat del meu llit

BAPTISTE: - Però aquella vegada -

JACK: - i m'explicava un conte.

BAPTISTE: - Dels cops si que me'n recordo.

Pausa.

BAPTISTE deixa de menjar.

BAPTISTE: Vaig decidir venjar-lo, defensar-lo, crec que desitjava ser l'heroi que ell m'havia ensenyat a ser, quan estava damunt de l'escenari. Així que, i potser això tan sols va ser un somni, crec recordar que vaig agafar el vell trabuc que el pare del meu pare guardava de la guerra, que estava dins d'una caixa, amagat en un racó, sobre un armari corcat a l'altell, si és que teníem altell, i vaig pujar amb el

trabuc al terrat i vaig esperar a que el veí de peixeres tèrboles desembeinés el seu cabell greixós sortint de la porta de casa seva.

JACK: - (pausa) Era un gran narrador.

BAPTISTE: - I quan el vaig veure, vaig apuntar al seu cor.

JACK: - No.

BAPTISTE: - Vaig fer una carícia suau al gallet -

JACK: - Com a narrador era un "nyap" -

BAPTISTE: - el gallet va tenir un orgasme de pólvora -

JACK: - era impossible d'entendre dues frases seguides del que deia.

BAPTISTE: - i la bala tan sols li va fregar el dit petit del peu dret.

JACK: -Però, era simpàtic explicant històries.

BAPTISTE: - Potser si hagués aconseguit reventar-li el cap com a una síndria -

JACK: Watermelon.

BAPTISTE: No sé si el veí va arribar a veure'm o no damunt del terrat, si és que alguna vegada va arribar a existir. Però, per si de cas, es venjà marcant altre cop els seus artells ardents sobre les costelles de cendra del meu pare. Jo em vaig amagar sota els llençols i les mantes, les tradicions ancestrals familiars feien que sempre anés a dormir tremolant, però aquella nit sentia que el cel mateix podia caure'm damunt del cap.

JACK: - Al seu voltant -

BAPTISTE: Les pàgines -

JACK: - voleiaven -

BAPTISTE: - empatxades de paraules. (i

torna a menjar)

JACK: - trossets de pèl minúsculs, com si fossin mosques vironeres i desprenia una olor a vi tan forta que jo m'embriagava només de respirar.

BAPTISTE: El meu pare va entrar ràpidament a la meva habitació després de la nova pallissa del veí, crec, i no va deixar de pegar-me fins que es va desmaiar pel cansament. Va agafar tota la biblioteca, a casa ens enorgullíem de ser homes molt llegits, i la va descarregar sencer a sobre el meu cos arrugat. *(pausa)* Un a un. *(pausa)* Tot el saber de la civilització occidental damunt la meva esquena. Potser és per això que sóc tan refinadament culte.

JACK: - Potser per això m'adormia tan feliç quan era petit.

BAPTISTE: *(junt amb JACK)*- Si, dels cops si que me'n recordo.

JACK: *(junt amb BAPTISTE)*- Perquè, si, d'això si que me'n recordo.

En JACK ha acabat de menjar la seva meitat de la mandonguilla. Mira a en BAPTISTE, que encara no ha acabat amb la seva.

JACK: - El secret del teu veí te'l dirà una mandonguilla. *(i s'aixeca)*

En BAPTISTE segueix menjant. En JACK va al lloc on en BAPTISTE dormia i doblega les mantes un altre cop.

El so de la pluja torna a fer acte de presència.

JACK: - I ara et preparo el catre perquè puguis planxar l'orella una mica i fer la digestió.

Pausa llarga.

BAPTISTE segueix menjant.

JACK: - Quan hagis descansat decidim qui és que surt *allà fora* i qui és que es queda aquí, ¿et sembla?

En BAPTISTE descobreix quelcom d'estrany dins de la mandonguilla. El que en treu el deixa perplex.

En BAPTISTE aixeca la mirada i mira la platea, aterrit. Sona un tro llunya.

En BAPTISTE mira a un lloc concret de la platea i s'estremeix. Sona un altre tro, més proper.

Seguidament, en BAPTISTE dirigeix la seva mirada a un altre lloc concret de la platea. S'estremeix altre cop. Sona un altre tro, més proper i estrepitós.

Després, en BAPTISTE, dirigeix la seva mirada cap a un altre lloc de la platea. S'estremeix encara més. Un quart tro, encara més estrepitós.

Pausa. Com si es tractés d'un impuls, en BAPTISTE amaga el seu descobriment tancant el puny.

Se succeeix una cadena de trons. La tempesta allà fora és apocalíptica i s'acosta cada vegada més.

BAPTISTE: - Tinc calor.

En JACK corre cap a en BAPTISTE i li treu la manta.

BAPTISTE: - Ets un home acollidor, Jack. Em pots fer el favor de dir-me què és el que els teus ulls coral·lins veuen allí? (assenyala el primer lloc concret de la platea)

JACK: - Vols dir allí, Baptiste?

BAPTISTE: - Sí, mon fidel *partenaire*, Jack. Què és el que veus allí?

JACK: - Allí, la pota trencada d'una taula, Baptiste.

BAPTISTE: - La pota trencada d'una taula, Jack. I allí? (assenyala el segon lloc concret de la platea).

JACK: - Una pilota desinflada, Baptiste.

BAPTISTE: - Una pilota desinflada, Jack. I allí?

JACK: - El vell acordió fet a miques, Baptiste.

BAPTISTE: - El vell acordió fet a miques, Jack. Fa molt que el públic ja no ve, ¿no és

veritat?

JACK: - Molt de temps, sí.

BAPTISTE: - Quant de temps, Jack?

JACK: - El tema de la memòria, ja saps -

BAPTISTE: - Quant de temps, exactament, fa que estem quiets aquí?

JACK: - el tema de la memòria té aquestes coses, ja ho saps -

BAPTISTE: - Saps una cosa que crec que fa molt de temps que porto pensant? *(pausa)* El públic no repeteix. Venen a veure'ns. Normalment sempre és un. Potser tan sols es tracta d'un producte de la meva imaginació, però crec que fins i tot puc visualitzar que en algun moment poguessin haver vingut dues persones, però no repeteixen. Es moren de riure, sí, però una vegada han vist el nostre número, desapareixen per sempre més i mai més no tornen a venir.

JACK: - Baptiste, jo crec que no el practiquem prou.

BAPTISTE: - Venen una vegada, es riuen amb nosaltres, perquè d'això no me n'oblido, Jack, dels riures no, dels riures no me'n puc oblidar, es riuen amb nosaltres i no tornen.

JACK: - Tu ets gran. Són ells els que s'han fet petits.

BAPTISTE: - Saps què és el que els meus ulls veuen allí? *(pausa)* Els meus ulls no veuen la pota trencada d'una taula. *(pausa, sona un tro)* Saps el que els meus ulls veuen allí? Els meus ulls no veuen una pilota desinflada. *(pausa, sona un altre tro)* Vols saber el que els meus ulls veuen allí? Els meus ulls no veuen el vell acordió fet a miques.

JACK: - Potser llavors no has de mirar pas.

BAPTISTE: - Vols saber què és el que he trobat dins de la teva mandonguilla? *(obre el seu puny i li ensenya)* Tu què diries que

és això?

JACK: - (pausa llarga) Jo diria que és una dent molar (pausa) d'un ésser humà.

Pausa llarga. La pluja ha anat successivament en augment, el vent també. Però ja no sonen els trons.

En JACK agafa la dent molar de la mà d'en BAPTISTE.

Les cames d'en BAPTISTE comencen a tremolar una altra vegada.

En JACK mira com les cames d'en BAPTISTE tremolen.

En BAPTISTE s'asseu en una cadira, novament.

En JACK mira com en BAPTISTE s'asseu i després torna a acabar de preparar el catre d'en BAPTISTE.

JACK: - Si vols estar ben servit, que el Jack et faci el llit.

En JACK indica a en BAPTISTE que vagi al llit.

En BAPTISTE s'aixeca, agafa el bastó i camina. Sembla que es dirigeix cap al llit...

...però en BAPTISTE es dirigeix cap al sarró i l'agafa, com pot.

En BAPTISTE, amb el sarró colgat de l'espatlla, es dirigeix cap a la sortida.

En BAPTISTE, de cop i volta, es deté.

En BAPTISTE mira la sortida. Sembla que tingui por de l'allà fora.

JACK: - Baptiste.

BAPTISTE: - L'Svetlana és allà fora. (pausa)
I aquest cop si que em cuidarà.

En BAPTISTE dona un primer pas cap a la sortida.

Una cadena de trons, més propers que mai, irromp el silenci.

En JACK corre cap a en BAPTISTE i li tira el bastó, l'agafa per la solapa de la camisa i el llança contra el terra.

En JACK ha agafat el pal del sarró i tira també el mocador, amb el pal colpeja varies vegades amb ràbia contra el dèbil cos d'en BAPTISTE, que s'allunya dels cops tornant al centre de l'escenari.

Els trons deixen de sonar.

En JACK apunta a en BAPTISTE amb el pal.

JACK: - Tu on creus que és l'Svetlana? Eh? Baptiste, mira'm als ulls quan et parlo, t'ho estic preguntant a tu, amo i senyor, ¿on creus que està l'Svetlana?

En JACK colpeja a en BAPTISTE amb el pal, però aquest aconseguix esquivar-lo.

JACK: - I si l'Svetlana fos tan a prop, tan a prop, que la tinguessis dintre teu?

En JACK colpeja a en BAPTISTE amb el pal, però aquest l'esquiva una altra vegada.

JACK: - Perquè aquells qui venen a veure'ns mai no repeteixen?

En JACK colpeja a en BAPTISTE amb el pal, però aquest també l'esquiva.

JACK: - ¿Quina olor fa exactament aquella muntanya d'escombraries que hi ha allí? (assenyala la platea) Et recorda alguna cosa aquesta olor? Què és el que has pogut veure entre les ombres?

En JACK colpeja en BAPTISTE amb el pal, però aquest l'esquiva.

JACK: - D'on creus que he tret la carn per alimentar-te durant tot aquest temps, amic Baptiste?

En JACK colpeja a en BAPTISTE amb el pal, però aquest l'esquiva per quarta vegada.

JACK: - De debò, Baptiste, que no t'agraden les mandonguilles?

En JACK colpeja a en BAPTISTE amb el pal, però aquest l'esquiva per última vegada.

JACK: - Tu creus que després de tot el que he fet per tu et deixaré marxar? De debò penses això? (pausa) Sóc un home senzill, Baptiste, només vull companyia. I tu no sortiràs d'aquí mai més. La pregunta és ben senzilla, només has de respondre. (pausa) On prefereixes estar, dintre meu o fora de mi?

En JACK aixeca el pal, disposat a colpejar en BAPTISTE una altra

vegada, però...

L'ESTRANGER, que acaba de entrar, moll per la pluja, mou el cartell amb la mà i, amb el soroll, trenca la tensa situació.

En JACK, en veure'l, deixa anar el pal.

JACK: - Oh! Benvingut! Sí. Tu. Benvingut aquí. Gràcies. Gràcies. Tu venir veure número, sí? Tu espectacle? Sí? Sí? Diners? Tenir? Monedes? Dues? Dues. Dues monedes. Dues monedes. Tenir? Sí? Cartell? Veure cartell? Dues monedes, sí? Dues monedes. Sí. Bé. Gràcies. Espectacle. Número. Bo. Molt bo. Venir aquí. Bon número. Venir. Gràcies. Sí. Sí Asseure's. Asseure's aquí. Bé. Molt bé. Esperar. Bon número. Sí. Molt bé. Esperar...

En BAPTISTE s'aixeca per sortir. En JACK el mira.

JACK: - (a L'ESTRANGER) Esperar un moment.
(mira a en BAPTISTE)

En BAPTISTE triga en aixecar-se. Li costa molt, en JACK el mira com s'aixeca i es queda mut. Per primera vegada s'ha quedat sense recursos.

Mentrestant, L'ESTRANGER mira la guitarra. L'agafa.

JACK: (a BAPTISTE) Gilette.

L'ESTRANGER comença a tocar un blues (Mama's Angel Child de Sweet Papa Stovepipe).

En JACK i en BAPTISTE miren L'ESTRANGER. Toca com si fos un àngel. I canta igual de bé.

L'ESTRANGER: (cantant) -
Tell me, what have I done?
Tell me, what have I done?
Tell me, what have I done?
I'm my mama's baby child

JACK mira a en BAPTISTE, que mira L'ESTRANGER.

L'ESTRANGER: (cantant)
Haven't got nobody that I can call my own
Haven't got nobody that I can call my own

I haven't got nobody that I can call my
own
I'm my mama's baby child
Some give me a nickel, some give me a dime
Some give me a nickel, some give me a dime
Some give me a nickel and some give me a
dime
I'm my mama's baby child

En BAPTISTE i en JACK es miren.

L' ESTRANGER: (*cantant*)
Someday you'll feel lonesome
Someday you'll feel lonesome, when I'm gone
far away
Someday you'll feel lonesome, when I'm gone
far away
I'm my mama's baby child
Knocked on the door and I heard somebody
roar
Knocked on the door, I was out in the rain
and snow
Knocked on the door and I had nowhere to
go
I'm my mama's baby child

En BAPTISTE mira a en JACK, que mira L' ESTRANGER.

L' ESTRANGER: (*cantant*)
Hacks and those hearses all formed one
line
Hacks and those hearses all formed one
line
Hacks and those hearses all formed a line
Just to bury the best buddy of mine
Tell me, what have I done?
Tell me, what have I done?
Tell me, what have I done?
I'm my mama's baby child

En BAPTISTE i en JACK miren L'ESTRANGER, els seus dits virtuoses fan sonar la guitarra d'una manera miraculosa.

ESTRANGER: *(cantant)*

I'm goin' away, I ain't gon' be gone long
I'm goin' away, I ain't gon' be gone long
I'm goin away but I ain't goin' to stay
I'm my mama's baby child
Tell all, I'm bound to roam
New York, plum bound to roam
Hey, ya, I'm bound to roam
I'm my mama's angel child

Quan l'ESTRANGER acaba de cantar la seva cançó, després d'uns segons de silenci, BAPTISTE comença a aplaudir amb entusiasme.

BAPTISTE: - Bravo. Bravo. *(pausa)* Bravo. *(s'apropa lentament a l'ESTRANGER)* Moltes gràcies per aquest entremès. Tota tensió dramàtica exigeix un cert alleujament. Abans dels riures, la música. I també vull agrair-te molt sincerament que hagis fet l'esforç d'acudir a gaudir del nostre espectacle, donat que és cert que en aquests temps maldats que ens ha tocat viure cada cop és més difícil trobar un públic selectiu i refinat que sàpiga apreciar la totalitat del que som capaços d'oferir, nosaltres, deixebles humils de Dionís; i val a dir que, encara que parlem amb paraules ja dites més de mil vegades abans, això no implica que siguin menys certes: No som res, absolutament res, sense el públic. *(li treu la guitarra a l'ESTRANGER)* Això sí, et demanem, et supliquem, que tinguis només una miqueta de paciència i entenguis que no esperàvem la teva presència i necessitem un moment per preparar-nos, abans d'oferir-te, tal i com és degut, el nostre número, que és l'única cosa que sabem fer. *(allarga la mà amb la que sosté la guitarra)* Jack, la guitarra. *(En JACK corre i agafa la guitarra i la col·loca sobre alguna cosa que podria ser un banc.)* En el nostre ofici, el ritual abans de sortir a escena és indispensable. Jack. *(En JACK s'acosta a en BAPTISTE i comença a vestir-lo de pallaso, mica en mica, peça a peça)* Ara bé, et prometo que

serà una preparació molt breu i que en un tres i no res donarem el tret de sortida a la nostra actuació, que sé que estàs impacient i nosaltres també ho estem, t'ho puc assegurar. (pausa) Si no és molt demanar, si m'ho permets, puc fer que la teva espera sigui encara més breu entretenint-te amb una petita història. (pausa) Tot el món s'entreté escoltant històries, ¿no és així, Jack? (pausa) Fa molts i molts anys, en un país molt i molt llunyà, hi vivia un jove actor de les paraules anomenat Gillette que no callava mai. La gent del "teatre", "el públic", contemplava bocabadat la manera amb què en Gillette li feia l'amor a les paraules. Gràcies a "les paraules" en Gillette aconseguia arrancar dels homes, dones, i nens que ocupaven la platea, les llotges i el paradís quelcom molt preuat, aconseguia fer que el públic relaxés totes les impostures de la vida diària i finalment fos capaç de fer brotar cascades de llàgrimes de les seves glàndules lacrimals. (pausa) Llàgrimes. (pausa) Acabat el fornici amb les paraules, amb el teló abaixat, una allau de mans li clapejava l'ànima a cops de bufetada, i les llàgrimes dels ulls que havien presenciat la seva actuació el banyaven i l'exalçaven confirmant que ell, en Jacques Gillette, era el millor actor de les paraules que ningú mai havia vist. (pausa) Val a dir que la fama i la glòria d'en Gillette mai no van anar acompanyades dels diners que necessitava per sobreviure. El públic del seu temps agraïa que algú l'ajudés a canalitzar les seves penes, però, potser perquè no eren capaços d'acceptar fins a quin grau tenien una vida trista i necessitaven plorar per desfogar-se, no consideraven que fos una feina, la d'en Gillette, que mereixés de ser pagada amb béns materials. (pausa) Una nit freda, en sortir del teatre on actuava, en Gillette es va topar amb en Moulinex, un home ridícul, petit, esquifit i vulgar que portava uns quants minuts esperant-lo per demanar-li un autògraf. Quan la tinta era avocada damunt del paper de manera merament protocol·lària i les comissures dels llavis superiors d'en Gillette començaven a dibuixar un somriure fals i mecànic, en

Moulinex digué unes paraules que el gran actor d'aquestes mai no oblidaria: (pausa) "Felicitats senyor Gillette, és vostè el millor actor de silencis que he vist mai." (Pausa. En JACK dóna els seus últims retocs al vestuari d'en BAPTISTE) Glaçat i esmaperdut, l'actor de les paraules va alçar la vista amb l'objectiu d'esbrinar quines faccions configuraven la cara on habitava aquella boca que l'acabava de desafiar. Jack. (JACK comença a maquillar-lo) Davant seu, palplantat, l'esquifit i estrambòtic Moulinex, somreia mentre guardava l'autògraf en un sobre com si es tractés d'una acta notarial. Hi havia alguna cosa en l'aliguenya expressió que configurava el perfil del seu nas o en la forma estrafeta del lòbul de l'orella esquerra que feia tremolar Gillette sense saber perquè. (pausa) "Vosté és un mestre amb les paraules", li deia aquest estrambòtic admirador. "L'admiro profundament des que va fer el seu debut, i des de llavors no m'he perdut cap de les seves actuacions, perquè veure'l sobre l'escenari em fa vibrar com cap altre plaer que hagi pogut experimentar al llarg de la meua vida, i li puc ben assegurar que el meu paladar ha tastat més plaers dels que les lleis de la moral i el sentit comú recomanen als homes de bé. Però tot i això tinc una intuïció sobre vostè, si em permet l'atreviment. Sospito que encara no sap què seria capaç d'aconseguir amb el silenci." (pausa) Moulinex explicà a en Gillette que des que era ben petit tenia un somni: Ser l'amo del millor circ del món i fer riure a tanta gent com habitants té la terra. En veure'l actuar aquests dies, en Moulinex havia donat amb la idea de construir un circ ambulat que presentés el millor actor de les paraules del món d'una manera que ningú mai no havia vist: (pausa) Callat, mut, silent i fent desencaixar les mandíbules dels nens que esclaten a riallades amb els seus silencis. (pausa) El que li estava demanant era, senzillament, que callés.

Una cegada ha acabat de maquillar a en BAPTISTE, en JACK li dona una vela i comença a apagar la resta de candeles que hi ha a l'escenari. Una a una, amb parsimònia. Mentrestant, en BAPTISTE, continua amb el seu monòleg.

BAPTISTE: - Potser per la idea d'enfrontar-se amb el silenci, per primera vegada des que era un nen, en Gillette va sentir por. El seu cor va començar a bombejar amb molta intensitat, provocant així una reacció neurològica que activà finalment un mecanisme a les seves cames que el feren arrancar a córrer esperitat en direcció contrària, deixant Moulinex sol enmig del carrer, amb la paraula a la boca i sense resposta. I continuà corrents fins que finalment caigué esgotat al terra i s'adormí en un somni profund. Quan Gillette es despertà al matí següent, davant seu, imperial, acolorida, i grotesca, s'alçava una enorme carpa de circ, amb un cartell on hi deia amb llums de bombeta: "CIRC MOULINEX". (pausa) "Benvingut al meu circ", li digué Moulinex al gran actor de paraules amb un somriure d'orella a orella. (pausa) En Moulinex disposà per a en Gillette una visita guiada amb tots els seus ets i uts. I fou aleshores quan, d'entremig de tot aquell moviment incessant d'artistes realitzant i practicant les seves rutines i números coreogràfics, aparegué la figura més bella que les retines de Gillette mai havien tingut l'oportunitat de capturar. (pausa) Dansant al bell mig de la pista, amb moviments gràcils i dolços, acompanyada per l'aire d'una brisa suau i invisible, hi havia una ballarina russa que practicava la seva rutina habitual amb tota la naturalitat del món. (pausa) De manera irrevocable, en Gillette decidí quedar-se al circ, ben a prop d'aquella ballarina que desconeixia la seva llengua i li enlluernava l'ànima amb el silenci dels seus moviments. (pausa) Unes setmanes després, el Circ Moulinex presentà finalment l'espectacle en què Gillette, el gran actor de les paraules, callava definitivament per convertir-se en el pallaso carablanca que feia esclafir de riure els nens amb els seus silencis. I l'èxit fou total. En Gillette descobrí que amb el silenci aconseguia una cosa encara més preuada que les llàgrimes que les seves paraules podien provocar. Amb el silenci, en Gillette despullava el públic i els extirpava, d'entre coll i pit, els riures. (pausa) Els riures. (pausa) En Gillette va descobrir que la seva pell se sentia molt

més poderosa quan es banyava en riures que quan ho feia submergit entre llàgrimes. I des del primer moment en que els va provar, en Gillette va entendre que mai més no quedaria suficientment saciat dels riures aliens. (pausa) Varen viatjar amb el seu circ, i en Gillette va poder tastar i assaborir els riures d'arreu del món. No hi havia cap riure igual, però tots l'omplien, tots el connectaven amb una felicitat que potser no havia tingut mai. A mesura que provava més riures diferents, més riures necessitava. I quan aquests riures desapareixien, en Baptiste se sentia perdut i tenia calfreds que li feien tremolar les cames, així que posava tot el seu talent en marxa, i en tenia molt de talent en Gilette, per aconseguir la seva dosi de riures al proper espectacle. Només la ballarina russa aconseguia aportar-li una mica de calma, ensenyant-li, ella, amb el seu moviment, els secrets i la pau del silenci. (pausa) Potser a algú li pot semblar una mica exagerat que algú tingui tanta necessitat dels riures aliens com en tenia el nostre amic Gillette, però això només pot pensar-ho algú que no conegui un riure de debò. (pausa) El riure de debò entendreix la carn humana, estova els múscul, edulcora la sang, fa que les artèries siguin més sucoses i la pell més esponjosa. (pausa) Els riures, més que una altra cosa, ens alimenten de debò. (pausa) En Gilette li estava profundament agraït a Moulinex, ja que la seva vida, ara que no perseguia les emocions soterrades en les paraules dels altres, ara que havia après a callar, per fi semblava real. (pausa) Però, secretament, en Gilette també odiava a en Moulinex, donat que sabia que el seu deute amb ell era tan gran, que li havia obert una porta de consciència sense la qual ara ja no podia imaginar-se viure, que, ara, en Gilette se sentia condemnat a acompanyar a en Moulinex fins a la fi dels seus dies. Ara, potser per això, només de tant en tant, ara, de vegades, quan podia trobar un moment de solitud, potser per no oblidar qui era ell realment abans de creuar-se amb l'amo del circ, al cap i a la fi, ara, el seu amo, el pallasso carablanca, ara, necessitava recordar les paraules sota les quals, en la seva vida anterior, s'amagava. (pausa) Ara. (pausa) Ara. (pausa) Ara.

En JACK ha apagat totes les espelmes, només queda la que en BAPTISTE té a la seva mà.

BAPTISTE: -

(com un actor antic) Ara l'hivern del nostre desplaer se'ns ha tornat un gloriós estiu, amb aquest sol de York; i els núvols negres que anaven enfosquint la nostra casa han quedat sepultats al fons de l'oceà.
(pausa llarga, la pluja segueix allà fora) Ara.

BAPTISTE apaga la vela d'un buf.

Fosc total.

De cop i volta, una música de circ comença a sonar i les llums s'encenen com si es tractés de la pista d'un circ. En BAPTISTE i en JACK han desaparegut.

La guitarra ha mutat i ara té formes molt més voluptuoses i femenines. L'ESTRANGER continua assegut a la cadira, mirant al seu voltant amb desconcert.

Entra en BAPTISTE a escena, disfressat com un Carablanca clàssic. Fa un gest característic, la seva signatura com a clown, l'anomenarem "el gest de BAPTISTE".

En BAPTISTE camina cap al centre. Torna a fer "el gest de BAPTISTE". S'enfonsa. Sembla trist.

En BAPTISTE treu una fotografia del seu frac. La mira, enamorat, nostàlgic. Treu una ploma, l'olora i s'acaricia amb ella. La ploma li fa pessigolles i riu. Es posa la mà al pit, enamorat. Però s'enfonsa novament.

Lentament, molt lentament, aixeca el cap i descobreix, a l'altra banda, damunt quelcom que podria ser una banc, la GUITARRA.

En BAPTISTE dóna dos passos enrere, de la impressió. Compara la guitarra amb la foto. S'espanta.

En BAPTISTE ensenya la seva foto al públic (L'ESTRANGER inclòs). La foto és una foto de la GUITARRA.

En BAPTISTE es posa la mà al cor i respira profundament. Queda congelat en aquest moment d'amor.

L'ESTRANGER no riu en cap moment.

Apareix en JACK, disfressat com un pallaso August, amb una soga gruixuda al voltant del coll. Camina cap al centre de l'escenari. Mira la soga. Se la treu. La torna a mirar fastiguejat i la tira

al terra amb despreci.

En JACK percep la presència d'en BAPTISTE. Camina cap enrere i el mira, després mira la GUITARRA.

En JACK comprova, passant la seva mà davant dels ulls d'en BAPTISTE, que aquest no el veu.

En JACK imita la postura d'enamorat d'en BAPTISTE però ell no sent res. Li sembla una ximpleria.

En JACK es disposa a sortir d'escena, però abans de fer-ho té una idea. Aleshores surt.

En BAPTISTE s'acosta a la GUITARRA, tímid. S'atura. Guarda la foto i la pluma. S'asseu al costat de la GUITARRA i la mira.

En BAPTISTE intenta dir-li alguna cosa a la GUITARRA. Sense èxit.

En BAPTISTE intenta dir-li una altra cosa a la GUITARRA. Sense èxit un altre cop.

En BAPTISTE ofereix la ploma a la GUITARRA, però ella la rebutja amb duresa i en BAPTISTE s'encongeix de por.

En BAPTISTE guarda la ploma, intentant de mantenir la dignitat i té una idea de cop i volta. S'aixeca.

En BAPTISTE saluda al públic. I a la GUITARRA. I fa una número de màgia amb un mocador i la ploma, buscant la complicitat del públic.

La GUITARRA es riu i aplaudeix. EN BAPTISTE fa una reverència a la guitarra i torna a asseure's al mateix lloc. Ensenya la ploma a la guitarra. Es queda congelat en el seu enamorament.

En JACK treu el cap per darrera.

En BAPTISTE aprofita per a, tímidament, asseure's a prop de la GUITARRA.

En JACK surt, muntat en un monocicle i jugant amb malabars. Li tira les pilotes a en BAPTISTE, però aquest intenta ignorar-lo, hipnotitzat per la GUITARRA.

EN JACK té una nova idea. Surt.

En JACK torna a entrar, aquest cop portant dues raquetes i una cinta de tenista al cap. Aprofitant que en BAPTISTE està assenyalant alguna cosa que hi a l'horitzó i ensenyant-li a la GUITARRA, en JACK li col·loca una raqueta a la mà. En BAPTISTE mira la raqueta i, amb molt de menyspreu, la tira al terra.

En JACK s'escalfa i, a càmera lenta, llança una pilota a en BAPTISTE, que no la recull.

En JACK s'entristeix i, enfadat, tira la raqueta. Però té una nova idea.

En JACK surt i, de cop i volta, apareix amb una fulla de diari vella que es crema. Crida "Help! Help!". En BAPTISTE l'ignora.

En JACK entra amb un casc de bomber i un cubell. "Fire!" crida, i tira el contingut sobre en BAPTISTE, que resulta ser confetti. En BAPTISTE ensenya el confetti a la GUITARRA, cómo si es tractés de la cosa més romàntica del món.

L'ESTRANGER no riu en cap moment.

En JACK es disposa a sortir, amb el cubell i la raqueta, però torna a tenir una idea, aquest cop més malvada. Deixa el cubell i la raqueta al terra i es dirigeix amb aire seductor cap a la guitarra, tirant-li el fum d'un cigarro imaginari a la cara. En BAPTISTE s'aixeca molt enfadat i planta cara a en JACK. Després demana permís a la GUITARRA i, amb uns passos de ball, la canvia de lloc. Seguidament torna a encarar-se contra en JACK, que s'allunya.

En BAPTISTE aprofita per abraçar la GUITARRA i intentar besar-la, amb els ulls tancats. En JACK aprofita l'ocasió, corre i li treu la guitarra, fent que en BAPTISTE el besi a ell enlloc de la GUITARRA. En BAPTISTE abraça l'aire i, aleshores, se n'adona que en JACK li ha robat la guitarra.

En JACK balla a un extrem de l'escenari, lascivament, amb la GUITARRA.

En BAPTISTE s'aixeca i els observa ballar, tristament.

En JACK agafa la ploma que en BAPTISTE havia posat al cap de la GUITARRA i la tira al terra, amb menyspreu.

En BAPTISTE agafa la ploma i s'enfonsa, de nou.

En BAPTISTE se'n va, amb el cor trencat.

En JACK, després de ballar amb la GUITARRA, accidentalment, la trenca i li treu el cor.

Quan en BAPTISTE torna, en JACK té el cor de la GUITARRA a la mà. El despista amb un número còmic de cuina, li fa creure que és un cambrer, que es troben a un restaurant i que està preparant un plat deliciós.

D'amagat del BAPTISTE, el JACK guisa el cor de la GUITARRA.

L'ESTRANGER no riu.

Finalment, en JACK serveix el plat de menjar (el cor de la GUITARRA, a qui en BAPTISTE estimava) al seu amic BAPTISTE, que comença a menjar-se'l.

En BAPTISTE mira amb intenció al JACK, mentre interpreta com es menja el cor de la seva estimada.

En BAPTISTE tus i, part del número, descobreix que acaba d'escopir la ploma.

És potser en aquest moment que en BAPTISTE actor pren consciència profunda del que està fent i per això no pot evitar plorar. Això no forma part del número.

L'ESTRANGER comença a riure.

En BAPTISTE, plorant, aixeca la vista i mira l'ESTRANGER.

El JACK i el BAPTISTE deixen d'actuar, abandonen els seus clowns. Miren fixament a l'ESTRANGER, qui no deixa de riure.

Mentre l'ESTRANGER riu, en JACK treu la seva navalla d'afaitar i li dóna a en BAPTISTE, que l'agafa tot mirant amb determinació l'estranger.

FOSC FINAL.